

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΔΑΣΚΑΛΑ ΚΑΙ ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

«Βάλλ» ουσιώς αίκεν τι φόνος Άπανταίσι γένηται
(Όμηρος)

“Αν, γενικά, ή έργαζομενη γυναίκα πρέπει νά στέκη ψηλά στήν άκτημησή βας, πολύ πιό ψηλότερα πρέπει νά στέκεται, μιά γυναίκα διανοούμενη, πού διαπετύσσει τή δράση της μέσα σε πνευματικές σφαίρες, δικας ή 'Ελένη Αδυτονόμου. Διάλεξε ξανά μετά τά σκουδαιότερα και ευγενέστερα, σαν μή τό σκουδαιότερο, έπαιγγέλματα μέσα στήν κοινωνία κι' έργαστηκε διάνω μετά είκοσιτέντε Ήρδνια τόσο θηριουργικά, ώστε νά ξεχωρίζει μέσα σ' διό τό δασκαλικό κόδιμο τής Κύπερου. Δασκάλα ή διευθύντρια στό 'Ανωτερο Παρθεναγωγείο Λεμεσού διγωνιζόταν μέσα ήρωική αδετάρηση και μέσα μαστρία μοναδική νά τλάσσει «γυναίκες», «άνθρωπους», «μητέρες» και «πολίτες» και τό τετύχαινε τάντοτε. Θυσίασε στό βωμό τού σκοπεύο αδυτού τά πιο άνεκτημητα άγαθά τούς άνθρωπους, τήν δύσισ, τό τνεθμα, τήν ταρδιά τής και δέχτηκε καρτερικά τή μεγάλη τούτη θυσία, γιατί τί σταυς τώς μεγάλα έργα, σάν το δικό της, μονάχα μέσα μεγάλες θυσίες κατορθώνουνται. Ή ίδια μάς είπε πρι λίγες μέρες στή σχολική γιορτή τούρκαναν πρός τιμή της οι μαθήτριές της, τώς μέλοτη της άναγκαστηκε ναφήσαι τά ταϊδιά της σε άλλα χέρια, γιατί πιά νοιώθει τώς γέρασε και δέ μπορεί. «Τά ναιάτα θέλουντα ναιάτα» μάς είπε και πέρσο δίκηο ξει!

Ναι, ειν' άληθεια, ή Κα 'Ελένη Αδυτονόμου γέρασε πρόωρα. Μα διν πρέπει, δικας είναι και τό σωστό, νά μετροθούμε τήν άξια ένδις άνθρωπου μέτα τό καλό προσέρρει στούς συναθρόψους του, τότε ή γυνάίκα αυτή γενά μάς, γιατί τήν κοινωνία τής Λαμεσού άνησι, είνε μεγάλη, μεγάλος αδεργότης τής πόλης μας και δέ βλέπω άλλη γυναίκα έδιμέσα ένχει περισσότερα δικαιώματα απ' αυτήνα στό σαβασμό, τήν άκτημηση και τήν άγάπη μας· και βρίσκω άκομα πάροις διότι μπορούμε νά έκτιμομεν πραγματικά άνθερες άξιες, σάν μιά γυναίκα δημιουργική έργατρια στή πόρα τού πνεύματος και τής ψυχής και πρωτεργάτη τής κοινωνικής αδευχίας, διφέλλουν δχι μονάχα νά συμμετάσχουν σ' ένα δημόσιο έπαινο σάν τούτο, άλλα και νά δείξουν άκεινο που αισθάνονται οδισιαστικώτερα.

Δέν θά καταπιαστώ μέτα τίς λεπτομέρειες τής μακρόχρονης και τόσο γδνιμης σταδιοδρομίας τής—αδετό δις τό κάνουν άλλοι—άλλα θ' άρκεσθω σε λίγα και γενικά που δίνουν, νομίζω, τό δρόδο μέτρο τής άξιας της και πρέπει νά προσεχθούν.

«Η δράση τής κ. 'Ελένης σ' ένα τέταρτο αιώνα ταίρνει τήν μορφή ένδις διγώνα σκληρού μαζί και δημιουργικού σκληρού, γιατί τό κοινωνικό περιβάλλο δέν ήταν ποτέ εύ-

νοικό γιά τό έργο της—ή κοινωνία και τό σπίτι σημεδόν άναξαιρετα άκόμα και σήμερα δε βριθούμε τό έργο του δασκάλου· τό άνάντιο μάλιστα τό χαλούμην—δημιουργικού, γιατί στούς γλωσσικούς διγμνες μέσα και στή σύγχυση τών γνωμάδων άπεινω στό γλωσσικό ζήτημα, διποτες κι' άναμεσα στάδιο παλιές άντιληψιες γιά τό παιδί και τήν παιδαγωγική μέθοδο, ή Κα 'Ελένη πολύ νέα άκόμα είδε καθαρά τά πράματα· έγινε δημοτικιστής μέτα πολλή πλατεία άντιληψη ψηφίζει τόποι στό ζήτημα, μέτα τέλαια γνώση τής δημοτικής και μέτα δρόδο έκτιμηση τής μορφωτικής της δυναμικότητος (οι μαθήτριές της διλέεις δηλαδή άναξαιρετα δημοτικιστές μέτα καλό, πολύ καλό αισθήμα γλωσσής) ουτήρες πρωτοπόρος στήν έφαρμογή τών πιο σύγχρονων μεθόδων στή διδασκαλία, πού σημείζονται στήν καθαρή άπιστημονική γνώση γιά τίς άναγκες και τίς λαμπτέρες τής παιδικής ψυχής. Δημιούργησε ή Κα 'Ελένη πράγματα, πού χωρίς αυτή ή πόλη μας δέ θαβλεσε και πέτυχε νά πραγματώσει τόν σκοπό του σημολείου τόσο πλέρια πού κανένας άλλος δέ θά μπορούσε.

Ένα πλατύ και φωτεινό μιαλό, μιά μεγάλη και τρυφερή καρδιά και μιά δύναμη λόγου σεάνται είναι τά τρία λαμπτέρα δελτα που τή βοή θησαν στό δύσκολο έπειτα δευτικό της έργο και τήν Ε. καναν άληθινή δασκάλα· ταΐδαγωγό, άναμορφωτή τής νέας γενιδάς, τών κοριτσιών μας. Τά ίδια δελτα θέλω νά έλειψω πώς θά τής δώσουντα τή δύναμη νά συνεχίσει τήν εύεργετική τής δράση μέσα στήν κοινωνία μας, σ' έξι